

Postopek certificiranja skladnosti pridelave na kmetijskem gospodarstvu z zahtevami zakonodajne dokumentacije poteka pri certifikacijskem organu Bureau Veritas d.o.o. (v nadaljevanju BV) v naslednjih korakih:

1. INFORMACIJE O CERTIFIKACIJSKIH ZAHTEVAH

Pred odločitvijo o vključitvi v postopek certificiranja lahko izvajalec od BV (na spletni strani <http://www.bureauveritas.si> ali proti plačilu v tiskani verziji) pridobi ustrezno verzijo izvedbene in zakonodajne dokumentacije, informacije glede poteka in stroškov certificiranja ekološke pridelave na kmetijskem gospodarstvu ter splošne pogoje za opravljanje storitve BV. BV bo v času veljavnosti pogodbe o certificiranju izvajalca obveščal o vseh spremembah izvedbene in zakonodajne dokumentacije vezane na postopke certificiranja ekološke pridelave na kmetijskem gospodarstvu. Izvedbena in zakonodajna dokumentacija je opredeljena v Obr. SPA 11-03.

2. PRIJAVA

Izvajalec mora BV ob prijavi posredovati ustrezno izpolnjeno prijavnico za vključitev v postopek certificiranja ekološke pridelave na kmetijskem gospodarstvu. Ob prijavi mora izvajalec posredovati naslednje podatke:

- ime in priimek oziroma firmo in sedež oziroma naslov s hišno številko in pošto,
- davčno številko,
- identifikacijsko številko kmetijskega gospodarstva ,
- podatek o organizaciji za kontrolo, ki je morebiti opravljala kontrolo v predhodnih letih, morebiti ugotovljenih neskladnostih in ukrepih za odpravo le-teh, ter morebitnem preklicu/odvzemu certifikata
- vrsta ekoloških aktivnosti (rastlinska proizvodnja, živinoreja, nabiralništvo, čebelarstvo...),
- naslovi/ lokacije vseh enot, kjer poteka pridelava, nabiralništvo oz. paša,
- podatke o ekoloških in morebitnih konvencionalnih površinah,
- opis morebitnih konvencionalnih aktivnosti na kmetijskem gospodarstvu,
- opis ekoloških aktivnosti na kmetijskem gospodarstvu,
- izjavo, da bo prideloval v skladu z določili zakonodajnih dokumentov,
- izjavo, da dovoljuje organizaciji za kontrolo dostop do vseh prostorov in parcel kot tudi do zapisov in ustrezne dokumentacije.

BV v postopek certificiranja vključi vse izvajalce, ki mu pravilno izpolnjen prijavi obrazec in pogodbo posredujejo najmanj 3 mesece pred spraviom pridelka, vendar bo na seznam v postopek certificiranja vključenih izvajalcev za naslednje leto, ki ga mora posredovati pristojnim organom, ki so navedeni v Obr. SPA 11-04 (Seznam pristojnih organov), vključil le tiste izvajalce, ki bodo prijavi obrazec na BV posredovali do vključno 31.12. tekočega leta. V primeru nejasnosti oz. nepravilnosti v prijavnem obrazcu mora izvajalec v roku 14 dni od prejema obvestila posredovati ustrezne popravke oz. dopolnitve. Izpolnjen Obrazec prijave v postopek certificiranja, izvajalec posreduje samo ob prvi prijavi. Kot prijava v naslednjih letih se šteje izpolnjen in podpisan EKO poslovni plan (*točka 4. tega dokumenta*).

Obdobje preusmerjanja je vezano predvsem na rastlinsko proizvodnjo oz. *pridelovalne površine*. Prične se z datumom prve prijave v kontrolo in *poteka vsaj 24* mesecev (travinje in enoletne kulture) oz. **36** mesecev (trajni nasadi). Za posebne situacije so določena tudi preusmeritvena obdobja za vsako posamezno vrsto živali (*Člen 36 Uredba komisije (Uredba komisije (ES) 889/2008*).

Običajni vzorec poteka preusmeritve kmetijskega gospodarstva:

1. leto kontrole: površine P1 pridelki konvencionalni
2. leto kontrole: površine P2 pridelki iz obdobja preusmeritve
3. in nadaljnja leta: površine EKO pridelki EKO (certifikat za rastlinske pridelke in živali), če so izpolnjene minimalne zahteve za ekološko kmetijstvo.

V primeru zavrnitve certifikata, se obdobje preusmerjanja izvaja od začetka.

Preusmeritveno obdobje za površine je lahko tudi krajše, vendar le za ½ od določenega (12 oz. 18 mesecev). Izvajalec, ki želi pridobiti dovoljenje za skrajšanje obdobja preusmeritve, vloži vlogo na pristojni organ. Vloga mora vsebovati:

- Podatke o izvajalcu;
- Obrazložitev predloga za skrajšanje obdobja preusmeritve;

- Mnenje BV;
- Fotografski posnetki terena, ki potrjujejo predhodno rabo zadevnega zemljišča.

3. POGODBA

BV po prejemu pravilno izpolnjenega oz. dopolnjenega prijavnega obrazca, posreduje izvajalcu vpodpis dva izvoda pogodbe o vključitvi v postopek certificiranja ekološke pridelave. Pogodba se sklone za nedoločen čas z možnostjo prekinitve pogodbe (pisna izstopna izjava). *Prestopi iz enega certifikacijskega organa k drugemu, v skladu s Pravilnikom o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, med postopkom certificiranja niso dovoljeni in sicer od 1. marca do 1. oktobra, če gre za pridelovalce. Prav tako pa ni možen prehod v primeru neodpravljenih neskladnosti. Izvajalec mora en izvod podpisane pogodbe posredovati BV. V primeru nejasnosti /pomanjkljivosti / neveljavnega obrazca, bo BV pozval izvajalca na dopolnitev oz. posredovanje nove pogodbe. Rok za dopolnitev je 14 dni od prejema obvestila.*

4. EKO POSLOVNI PLAN

Podpis pogodbe je začetek poslovnega sodelovanja (certifikacijskega postopka). BV po prejeti popolni prijavi in sklenjeni pogodbi izvajalcu posreduje EKO poslovni plan in excel datoteko za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44). Izvajalec v EKO poslovnem planu opiše, kako organizira in vodi pridelavo ter kako zagotavlja izpolnjevanje zahtev iz zakonodajnih dokumentov. V njem opiše previdnostne ukrepe, ki jih je mora sprejeti za zmanjšanje nevarnosti kontaminacije z nedovoljenimi proizvodi ali snovmi, ter čistilne ukrepe, ki jih je mora sprejeti v skladiščnih prostorih in v celotnem procesu. Pri morebitnih nerelevantnih vprašanih morajo izvajalci vpisati NR ali NA.

V excel datoteko za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44) izvajalec ekološke živinoreje vnese podatke o površinah, živalih in krmnih obrokih, ter podatke o morebitnem dokupu ekološke in konvencionalne hrane za živali. Dokument bo izvajalcu omogočal izračun zmožnosti pridelave ekoloških krmil na kmetijskem gospodarstvu. Izvajalci rastlinske proizvodnje v omenjeni dokument vnesejo samo podatke o površinah. Pridelovalci morajo poleg ostalega posredovati tudi obrazec Zbirne vloge (površine in stalež živali).

BV na osnovi EKO poslovnega plana in izpolnjenega dokumenta za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44) oceni ali je izvajalec sposoben postopke pridelave izvajati v skladu z relevantnimi zakonodajnimi dokumenti. **V primeru, ko določene rubrike v EKO poslovnem planu in ali dokumentu za izračun pregleda proizvodnje niso izpolnjene BV izvajalca pozove na dopolnitev.** Rok za dopolnitev je največ 14 dni od prejema zahteve s strani BV.

Poleg EKO poslovnega plana mora izvajalec za naslednje ekološke aktivnosti posredovati še:

ŽIVINOREJA

- popoln opis objektov in naprav, pašnikov, površin za izpust, ograd na prostem ter prostorov oziroma poslopij, v katerih poteka prireja, skladiščenje, predelava oz. pakiranje ekoloških pridelkov oz. ekoloških živil živalskega izvora, krme in drugih proizvodnih sredstev, namenjenih živinoreji, vključno s popolnim opisom skladišč za živalske izločke,
- načrt uporabe organskih gnojil, skupaj s celotnim opisom območij, namenjenih pridelavi kmetijskih pridelkov,
- podatke o uporabi veterinarskih izdelkov.

NABIRALNIŠTVO

- načrt nabiranja in primerna dokazila: o območju nabiranja; da to območje ni bilo tretirano z nedovoljenimi sredstvi; da nabiranje ne bo neugodno vplivalo na stabilnost naravnega habitata in ohranitev vrst na območju nabiranja.

ČEBELARSTVO

- zemljevid v merilu 1:25.000 z vrisanim območjem paše in posestni list z vrisanimi lokacijami čebeljih panjev in čebelnjakov,
- podatke o nadomestnem hranjenju in sicer: vrsto izdelka, datume, količine in panje, kjer se izvaja nadomestno hranjenje za posamezne čebelnjake.

Izvajalec mora v EKO poslovnem planu natančno opisati morebitne dislocirane enote (naslov, proces, kot npr. skladiščenje itd). Če izvajalec v svoje ekološke procese vključi podizvajalce, morajo le-ti dokazovati spoštovanje zahtev zakonodajnih dokumentov s certifikatom za njihov ekološki proces ali pa z medsebojnim sporazumom, kjer se podizvajalec zaveže, da bo spoštoval zahteve iz naslova V Uredbe (ES) št. 834/2007, Uredbe Komisije (ES) 889/2008 in ostale relevantne zakonodajne dokumentacije iz Obr. SPA 11-03 ter omogočil zagotovil dostopnost do relevantne dokumentacije, zapisov, opreme, lokacij in področij ter osebja.

Izvajalca, ki se je v kontrolo vključili pred letom ali več bo BV vsako leto v prvem tednu meseca decembra, pozval na dopolnitev EKO poslovnega plana *in dokumenta za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44)*. Dopolniti /spremeniti mora vse podatke, ki so rezultat spremembe postopka ekološke pridelave (podatki nosilca, področje certificiranja, opis kmetijskega gospodarstva, novi objekti, uporaba FFS in gnojil, stalez živali, nove površine, krmni obroki ....).

EKO poslovni plan *in dokument za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44)*, mora izvajalec izpolniti in posredovati najkasneje do 31.12.. *V celoti in ustrezno izpolnjena EKO poslovni plan in dokument za izračun pregleda proizvodnje veljata* kot prijavo v postopek certificiranja v naslednjem letu.

5. USKLADITEV TERMINA KONTROLNEGA PREGLEDA

Vodja oddelka za certificiranja, vsako leto do 28.02. izdela načrt rednih kontrolnih pregledov za prihajajoče leto. Vsi, ki se vključijo v postopek certificiranja po tem datumu, bodo uvrščeni v načrt notranjih kontrol naknadno. Redni kontrolni pregledi so napovedani. Na podlagi ocene tveganja se pri 10% izvajalcev izvede nenapovedani redni kontrolni pregled. V primeru napovedanega kontrolnega pregleda, kontrolor BV z izvajalcem vsaj 48 ur pred napovedanim kontrolnim pregledom, telefonsko uskladi natančen termin pregleda. V primeru, da izvajalec zavrne vse možne termine, sam pa ne predlaga sprejemljivega nadomestnega termina, se pri njem opravi nenapovedan kontrolni pregled. *V primeru, da je izvajalec določen za nenapovedan obisk, ga o tem BV kontrolor ne obvesti.*

6. KONTROLNI PREGLED

Izvajalec je dolžan zagotoviti neomejen dostop do vseh prostorov, površin in dokumentacije povezane z ekološko pridelavo, tako lastne kot tudi podizvajalca, če je ta vključen v proces. V primeru vzporedne pridelave, je izvajalec dolžan voditi dokumentacijo tudi za neekološki del. Kontrolni pregled se sestoji iz pregleda dokumentacije in terenskega kontrolnega pregleda. Kontrolor tekom kontrolnega pregleda s pomočjo odobrenega EKO poslovnega plana preveri verodostojnost navedenih podatkov.

V primeru, ko kontrolor med kontrolo ugotovi drugačne podatke, kot so navedeni v EKO poslovnem planu in dokumentu za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44), le-te popravi / dopolni. Vsak popravek / dopnilo izvajalec potrdi s podpisom. KO med kontrolo preveri:

1. Kontaktni podatki izvajalca;
2. Ali izvajalec v proces pridelave vključuje podpogodbenike;
3. Status certificiranja (od kdaj vključen v postopek certificiranja, morebitni prehod iz drugega CO, pridelki/proizvodi za katere se želi certificirati, predvidene količine);
4. Pregled odprave morebitnih neskladnosti iz predhodnje kontrole;
5. Način označevanja pridelkov/ proizvodov ;
6. Zápise in način zagotavljanja sledljivost;
7. Vodenje reklamacij.

RASTLINSKA PROIZVODNJA

1. Način ekološke in morebitne konvencionalne pridelave na kmetijskem gospodarstvu;
2. Načrt kmetijskega gospodarstva in podatke v registru KMG;
3. Vse površine preko dokumentov (preveriti tudi konvencionalne površine), kontrolor si ogled vsaj 20% GERK-ov (zemljišča v uporabi kmetijskih gospodarstev) vključenih v kontrolo;.
4. Obdobje preusmerjanja in ločevanje ekološke od morebitne konvencionalne pridelave;

5. *Certifikate za vhodni material (sadike, semena, surovine,.....), ki jih mora v primeru proizvodnje na območju EU izdati pooblašteni certifikacijski organi v skladu z Uredbo sveta (ES) 834/2007 in Uredbo komisije 889/2008.*
6. *Izvor semenskega in sadilnega materiala (Evidenca izvajalca, podatkovna zbirka semenskega in sadilnega materiala, odobrene prošnje);*
7. *kolobar (preko zapisov) za vse površine (enoletne rastline);*
8. *Vrsto uporabljenih gnojil (Priloga 1 Uredbe 889/2008), izvor in uporabo le teh;*
9. *Uporabo sredstev za zaščito rastlin (Evidenca uporabe, izraba vseh preventivnih ukrepov, prag škodljivosti, preveriti ali je sredstvo v Prilogi 1 Uredbe 889/2008 in je registrirano za uporabo v R. Sloveniji);*
10. *Možnost kontaminacije s FFS iz sosednjih kmetijskih površin;*
11. *Evidenco spravila za vse pridelke;*

ŽIVINOREJA

1. *Način ekološke in morebitne konvencionalne živinoreje na kmetijskem gospodarstvu. KO mora preveriti vse objekte, tudi tiste v katerih so nastanjene konvencionalne živali. Na kmetijskem gospodarstvu se istočasno lahko redijo samo druge vrste konvencionalnih živil, ki so različne od vrst ekoloških živali. KO mora prav tako preveriti tudi mesto skladiščenja ekoloških in konvencionalnih krmil, končnih proizvodov, fitofarmaceutskih sredstev in veterinarskih zdravil*
2. *Vse površine preko dokumentov (preveriti tudi konvencionalne površine), ogled 20% površin vključenih v kontrolo;*
3. *Certifikate za vhodni material (živali, krma, semena, surovine,...), ki jih mora v primeru proizvodnje na območju EU izdati pooblašteni certifikacijski organi v skladu z Uredbo sveta (ES) 834/2007 in Uredbo komisije 889/2008.*
4. *Izvor živali (Oddelek1);*
5. *Vrsta in uporaba krme, tudi konvencionalne, v obdobju vegetacije in zimskem obdobju za vse živalske vrste, tudi konvencionalne;*
6. *Izpolnjevanje prehranskih potreb živali;*
7. *Uporabo neekološke krme;*
8. *Način preprečevanja bolezni in veterinarske posege;*
9. *Nastanitvene pogoje (v primeru privezov za KMG z manj kot 20 GVŽ govedi IURŽ večji kot 24 točk, za večje število GVŽ odobritev s strani MKO), v primeru priveza, se kontrola izvaja 2x (Priloga 1, Pravilnik);*
10. *Razlog morebitnega privezovanja oz. omejevanja gibanja živali;*
11. *Ravnanje z gnojem in obremenitev pašnikov;*
12. *Evidenca proizvodnje;*

Kontrolor prav tako tudi preveri, ali so v točki 3 EKO poslovnega plana (rastlinska proizvodnja / živinoreja) navedeni vsi ekološki proizvodi, saj bodo ti, ob uspešno izvedenem certifikacijskem postopku, navedeni tudi na certifikatu ter, če se navedbe v točki 3. ujemajo z dejanskim stanjem. V primeru, ko določeni proizvodi iz točke 3 EKO poslovnega plana že več kot 2 leti niso bili dani v promet, se na kontroli ob soglasju izvajalca (podpis) umaknejo iz prej omenjene točke EKO poslovnega plana.

V primeru, da je izvajalec v svoje ekološke procese vključi podizvajalce, morajo le-ti dokazovati spoštovanje zahtev zakonodajnih dokumentov s certifikatom za njihov ekološki proces. V kolikor podizvajalec nima ustreznega certifikata se mora s pisnim soglasjem ali medsebojnim sporazumom zavezati, da bo spoštoval zahteve iz EU uredbe 889/08, člen 86. in ostale relevantne zakonodajne dokumentacije iz Obr. SPA 11-03 ter zagotovil dostopnost do relevantne dokumentacije, zapisov, opreme, lokacij in področij ter osebja. V takem primeru BV tudi podizvajalce vključi v proces kontrole izvajalca ekološke pridelave.

Morebitno ugotovljene neskladnosti so opredeljene v dokumentih. Pr. SPA 11-08 katalog neskladnosti rastlinska proizvodnja in Pr. SPA 11-09 Katalog neskladnosti – živinoreja. V primeru neskladnosti, katerih odpravo je mogoče preveriti s posredovanjem ustreznih dokazil, se ponovni terenski pregled ne opravi. V kolikor odprave neskladnosti ni mogoče preveriti s pomočjo ustreznih dokazil, kontrolor BV opravi dodatni terenski kontrolni pregled, ki se tudi dodatno zaračuna v skladu z veljavnim cenikom.

7. ODVZEM VZORCA

BV vsako leto na podlagi ocene tveganja izdelava plan vzorčenja kmetijskih pridelkov, delov rastlin oziroma tal, krmil za analizo ostankov FFS, GSO in težkih kovin in sicer pri vsaj 5% od vseh izvajalcev, ki so pri BV vključeni v postopek certificiranja EKO pridelave. Prav tako pa se izvede vzorčenje, ko kontrolor posumi, da pridelava ne poteka v skladu z veljavnimi zakonodajnimi dokumenti (uporaba GSO ali nedovoljenih sredstev za zaščito rastlin, nedovoljenih čistilnih sredstev, nedovoljenih tehnoloških sredstev, etc.) je kontrolor dolžan odvzeti vzorec/-ce ter ga/jih poslati na ustrezno analizo. Vzorčenje vpiše v zapisnik o vzorčenju in v zapisnik kontrole in sicer: razlog za vzorčenje, vrsta proizvoda, vrsta analize. Zapisnik o odvzemu vzorca se izdelava v dveh izvodih. V primeru potrditve suma, stroške analize krije izvajalec, v nasprotnem BV.

8. DOKAZILA

Kontrolor od izvajalca zahteva vso dokumentacijo, ki posredno dokazuje skladnost pridelave z veljavnimi zakonodajnimi dokumenti (račune, deklaracije, tehnološke zapise, pogodbe, certifikate dobaviteljev in proizvajalcev...) in jo je izvajalec navedel v EKO poslovnem planu. Kot dokazilo se lahko sprejme le dokument, ki je sledljiv (številka dokumenta ali datum izdelave in avtor, vključno s podpisom) in vsebuje relevantne in ažurne podatke. Dokumenti (dokazila) morajo biti originali ali pa kontrolirane kopije ter morajo omogočiti preverjanje vhodov in izhodov v ekološki pridelavi (nakup in poraba gnojil, sredstev za zaščito rastlin, semenskega materiala, spravilo, skladiščenje in prodaja pridelkov itd.) Izvajalec mora biti pri nabavi gnojil, konvencionalnega semenskega materiala, krmil, sredstev za zaščito rastlin, etc, pozoren, da so vsa omenjena sredstva navedena v zakonodajnih dokumentih. Za uporabo konvencionalnega semenskega materiala mora pridelovalec pridobiti predhodno odobritev s strani BV. BV lahko odobri le tiste sorte posamezne vrste, ki niso registrirane v Podatkovni zbirki pristojnega organa. Za odobritev izvajalec potrebuje dokazila od dobaviteljev (prodajalcev) EKO semenskega materiala in sadik, da le-tega ni na zalogi. Obrazec za odobritev se nahaja na spletni strani BV, lahko pa ga BV posreduje tudi po pošti.

Za spodaj navedene nakupe konvencionalnih živali ni potrebno pošiljati prošenj. Shraniti je potrebno vsa dokazila o nabavi. Tako je dovoljen nakup naslednjih živali:

- Bivoli, teleta, žrebeta do 6 mesecev;
- Jagnjeta in kozlički do 60 dni;
- Pujski do teže 35 kg;
- Odrasli samci za pleme.

V primeru obnavljanja črede se sme letno dokupiti do 10% odraslih samic (ki še niso kotile) konj ali goveda in največ 20% odraslih samic (ki še niso kotile) prašičev, ovac in koz. Za kmetije s staležem manj kakor 10 konj /govedi ali manj kakor 5 prašičev/ ovac/ koz je možen dokup samo ene živali na leto. V primeru dokupa **nad 10%** oz. **20%** (konji, govedo) in **do 40 %** (prašiči, ovce, koze), morate prošnjo za dokup posredovati na pristojni organ. Obrazec za dokup se nahaja na spletni strani pristojnega organa. Prav tako se na spletni strani pristojnega organa nahaja tudi obrazec za nakup konvencionalne perutnine.

Evidence, ki jih morajo voditi izvajalci v rastlinski proizvodnji:

- glede uporabe gnojil: datum uporabe, vrsto in količino gnojila, zemljišča, na katerih se je gnojilo uporabljalo;*
- glede setve in sajenja: zemljišča na katerih se sejalo/ sadilo, vrsta semena / sadike, datum setve /sajenja, gostota sajenja.*
- glede uporabe fitofarmaceutskih sredstev: vzrok in datum uporabe, vrsto sredstva/proizvoda, postopek aplikacije, dozo; (*
- glede nakupa kmetijskih surovin: datum, vrsto in količino kupljenega proizvoda;*
- glede spravila: datum, vrsto ter količino pridelkov iz ekološke pridelave ali pridelave v preusmeritvi.*
- glede prodaje pridelka: vrsta pridelka, količina, komu prodano, stanje na zalogi.*

V živinoreji morajo izvajalci v evidence vpisovati naslednje podatke (velja za ekološke in konvencionalne živali):

- pri živalih, ki pridejo na posestvo: izvor in datum prihoda, obdobje preusmeritve, identifikacijsko številko in veterinarsko spričevalo;*
- pri živalih, ki zapustijo posestvo: starost, število živali, masa pri zakolu, identifikacijsko oznako in novo lokacijo;*
- podrobnosti o vsaki izgubljeni živali in razlogih za izgubo;*

- (d) *glede krme: vrsto, vključno s krmnimi dodatki, deležem različnih sestavin v obrokih in obdobji dostopa do območij za prosto rejo ter obdobji sezonskih premikov čred, kadar se uporabljajo omejitve;*
- (e) *glede preprečevanja bolezni in zdravljenja ter veterinarske nege: datum zdravljenja, diagnozo, posologijo, vrsto proizvoda za zdravljenje, navedbo vsebovanih aktivnih farmakoloških učinkovin, metodo zdravljenja in veterinarjev recept za veterinarsko nego z utemeljitvijo ter karence, ki se uporabljajo, preden je proizvode živalskega izvora mogoče tržiti kot ekološke;*
- (f) *Dnevnik paše.*

9. ZAKLJUČEK KONTROLNEGA PREGLEDA

Po izpolnitvi vseh točk iz seznama kontrolnih točk, kontrolor BV pristopi k izdelavi zapisnika. V zapisnik vpiše morebitne neskladnosti in sklic na zahtevo zakonodajne dokumentacije. Na podlagi kataloga neskladnosti navede določi teže neskladnosti ter v primeru majhne neskladnosti navede usklajeni korektivni ukrep in rok za njegovo izvedbo (max. 28 dni). V primeru velike neskladnosti oz. hude kršitve (poneverbe) kontrolor izvajalca opozori, da odprava neskladnosti ni možna ter verjetno sledi ne izdaja oz. preklic certifikata. V primeru, da je bil odvzet vzorec, se to v zapisniku ustrezno označi, ter navede vrsta vzorca in šifra vzorca (ID površine / zaporedna številka vzorca) ter vrsta analize. Na koncu zapisnik podpišeta tako izvajalec, kot kontrolor. Zapisnik se izdela v dveh izvodih. V primeru, ko se izvajalec ne strinja z odločitvami kontrolorja in noče podpisati zapisnika, kontrolor to zapiše v zapisnik. Postopek se nadaljuje kot ugovor izvajalca na odločitve.

10. ODLOČITEV O IZDAJI/ZAVRNITVI IZDAJE/PREKLICU CERTIFIKATA

Po opravljenem terenskem kontrolnem pregledu kontrolor preda vodji *Referentu* na oddelka za certificiranje *na prehranskem področju* naslednje dokumente: zapisnik, seznam kontrolnih točk, EKO poslovni plan *in dokument za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44)*. V primeru ugotovljenih neskladnosti oz. vzorčenju pridelkov, referent posreduje kontrolorju v potrditev / vrednotenje dokazila o odpravi neskladnosti oz. poročilo o laboratorijskem preskušanju. Ta potrdi ustreznost z odgovorom po e-pošti oz. s potrditvijo na dokazilih. Po prejetju vse dokumentacije kontrole (Poročilo o presoji, vprašalniki, s strani presojevalca ovrednotena dokazila o odpravi neskladnosti in poročila o laboratorijskem preskušanju), vodja oddelka za certificiranje preveri ali izvajalec izpolnjuje pogoje za izdajo certifikata (posredovanje vseh zahtevanih dokumentov, plačilo stroškov kontrole), vodja oddelka za certificiranje vodji certifikacijskega organa predlaga, da se mu izda certifikat, kar vodja certifikacijskega organa potrdi s podpisom certifikata. V primeru neizpolnjevanja pogojev, se izda odločba o zavrnitvi izdaje oz. preklicu certifikata. V odločbi je navedena neskladnost oz. razlog za zavrnitev izdaje certifikata, ter sklic na člen iz zakonodajne dokumentacije, na podlagi katerega se certifikat ne izda oz. prekliče. Prav tako so v odločbi poleg pouka o pravnem sredstvu, navedeni tudi vsi ukrepi, ki jih mora izvajalec ob prejetju odločbe izvesti za ponovno pridobitev certifikata oz. ponovno uvrstitev umaknjene proizvoda na certifikat. V primeru, ko je odločba rezultat obvestila pristojne inšpekcije, drugega certifikacijskega organa ali kupca njegovih proizvodov, v njej teh virov ne navajamo. Rok za izdajo certifikata/ odločbe je 28 dni od opravljene kontrole oz. prejema dokazila o odpravi neskladnosti. Rok za preklic certifikata je 7 dni od opravljene kontrole oz. posredovanja neustreznih dokazil o odpravi neskladnosti. V primeru preklica certifikata, mora izvajalec v roku 7 dni od dneva preklica fizično vrniti certifikat BV. Od dneva preklica certifikata, se izvajalec ne sme več sklicevati nanj ter mora hkrati o tem nemudoma obvestiti vse kupce tistih proizvodov, za katere je bil certifikat preklican. Prav tako mora iz vseh proizvodov, za katere je bil izveden preklic, umakniti vse sklice, ki označujejo ekološke proizvode. *V primeru odločbe o ne izdaji oz. preklicu certifikata, vodja oddelka za certificiranje v roku 3 koledarskih dni o tem obvesti MKGP in UVHVVR (pristojni organi) . V primeru, ko je pri izvajalcu ugotovljena sistemska/ ponavljajoča neskladnost, vodja oddelka za certificiranje prav tako obvesti MKGP in UVHVVR. Odgovorna oseba za komuniciranje z izvajalcem po preklicu oz. odvzemu certifikata je vodja oddelka za certificiranje.*

Kadar izvajalec izstopi z izstopno izjavo iz procesa certificiranja, certifikat prekličemo. Izvajalec

mora najkasneje v 7 dneh od datuma izstopa vrniti original certifikata na sedeže certifikacijskega organa BV. V primeru, ko izvajalec poleg izstopne izjave posreduje tudi dokazilo o prijavi k drugemu certifikacijskemu organu, ostane certifikat veljaven do izdaje certifikata novega certifikacijskega organa in ne več kot 3 mesece od datuma izstopa.

11. NAVEDBE NA CERTIFIKATU

Na certifikatu so navedeni naslednji podatki:

- 1) Številka dokumenta;
- 2) Ime in naslov izvajalca; glavna dejavnost (pridelovalec, predelovalec, obrat javne prehrane);
- 3) Ime naslov in šifra certifikacijskega organa (SI-EKO-003);
- 4) Skupine proizvodov/dejavnosti navedene v točki 3 odobrenega EPP:
  - Rastline in proizvodi rastlinskega izvora;
  - Živali in proizvodi živalskega izvora;
  - Predelani proizvodi;
- 5) Opredelitev pridelave/ predelave: ekološka pridelava/ predelava, proizvodi iz preusmeritve in tudi neekološka pridelava/ predelava, če poteka vzporedna pridelava/ predelava. V primeru vzporedne pridelave navedemo katere sorte so pridelane na konvencionalen način in katere na ekološki način. *V primeru istočasne reje ekoloških in konvencionalnih živali navesti vrste konvencionalnih živali* Kadar izvajalec ni/ ne bo pridelal / predelal določene vrste ekološkega proizvoda, te ne uvrstimo v certifikat.
- 6) Datum pregleda;
- 7) Obdobje veljavnosti:
  - Proizvodi rastlinskega izvora od .... do.....
  - Proizvodi živalskega izvora od .... do .....
  - Predelani proizvodi od .... do .....
- 8) Na certifikatu mora biti navedeno, da je bil izdan na podlagi zakonodajnih dokumentov (Uredbe) ter, da ja navedeni izvajalec svojo dejavnost prepustil kontroli našemu CO in izpolnjuje zahteve iz navedenih uredb.
- 9) Kraj in datum izdaje certifikata;
- 10) Podpis VCO.

V primeru ponovne izdaje certifikata, zaradi ugotovljene napake v navedenih podatkih, se kot datum izdaje navede datum izdaje popravljenega certifikata.
Certifikati se lahko kopirajo samo v celoti!

12. OZNAČEVANJE

Vse ekološke proizvode v prometu je potrebno ustrezno označevati. Minimalna zahteva je, da proizvod spremlja certifikat izvajalca. Predpakirane proizvode je potrebno označiti z znakom EU za ekološko kmetijstvo, pod znakom mora biti zapisana šifra certifikacijskega organa in pod njo navedba porekla surovin kmetijskega izvora. V primeru ko so surovine kmetijskega izvora pridelane v EU, se poreklo na ekološkem proizvodu označi kot »Kmetijstvo EU« oz. v primeru ko so surovine kmetijskega izvora pridelane izven EU, se poreklo na ekološkem proizvodu označi kot »Kmetijstvo izven EU«. Če je bil del surovin kmetijskega izvora pridelan v Skupnosti, del pa v tretjih državah se poreklo na ekološkem proizvodu označi kot »Kmetijstvo EU/ izven EU«. Omemba EU se lahko nadomesti ali dopolni z imenom države, če so bile vse sestavine kmetijskega izvora, iz katerih je sestavljen proizvod, pridelane/predelane v tej državi. Vsa dodatna navodila za uporabo EU znaka in sam znak, so na voljo na spletni strani http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/logo_sl

Izvajalci, ki so pridobili certifikat za ekološko pridelavo, se lahko sklicujejo na certifikat in uporabljajo logotip BV na dokumentih kot so npr. dopisi, promocijski material, spletno oglaševanje ipd, pri čemer morajo za odobritev pisno zaprositi BV.

13. NADZOR

Vsi nadzorni pregledi so nenapovedani. BV na podlagi splošne ocene tveganja, upoštevajoč

obseg certificiranja, možnost vzporedne pridelave, način in regija pridelave ter neskladnosti iz predhodnih kontrol, izvaja nadzore in sicer:

1. Nazor pri izvajalcu

2. Nadzor nad uporabo certifikata v prometu

Vrsto nadzora opredeli *vodja oddelka za certificiranje*. Nadzor Ad 1. se izvaja enako kot redni kontrolni pregled. Izvaja se pri min. 10% izvajalcev. Rezultat nadzora je zapisnik. Nadzor Ad 2. pa se opravi prek izbranih sredstev obveščanja in prodajnih mest. Preverja se označevanje oz. pravilna raba podeljenega certifikata. Izvaja se ravno tako pri min. 5% izvajalcev. Rezultat nadzora Ad 2. je Poročilo o nadzoru nad uporabo certifikata, ki vsebuje: ime izvajalca, datum nadzora v prometu, mesto nadzora (radio, televizija, splet, pisni medij, prodajno mesto in ugotovitve nadzora oz. morebitne neskladnosti). Če med nadzorom v prometu ni bilo ugotovljenih neskladnosti izvajalec ne prejme poročila, katerega BV hrani za dokazovanje izvedenih aktivnosti. V primeru ugotovitve neskladnosti, vodja oddelka za certificiranje neskladnost vpiše v poročilo v katerega, na podlagi kataloga neskladnosti določi težo neskladnosti ter pozove izvajalca k uvedbi ustreznega korektivnega ukrepa (max. 28 dni). V primeru velike neskladnosti oz. hude kršitve (poneverba,) vodja certifikacijskega organa izda odločba o zavrnitvi izdaje/preklicu certifikata.

V primeru, da BV o neizpolnjevanju zahtev iz zakonodajne dokumentacije obvesti pristojna *inšpekcija* pri izvajalcu izvedemo izredni nadzorni pregled, ki poteka na enak način in ob uporabi istih navodil za delo in obrazcev kot redni kontrolni pregled. Odzivni rok za takšne primere je 3 delovne dni.

14. JAVLJANE SPREMEMB IN REKLAMACIJ

V primeru sprememb v procesu ekološke pridelave, kot so: nov / spremenjen proces, nova lokacija, nova deklaracija, nov dobavitelj, nov podizvajalec, nova odgovorna oseba in sprememba v lastništvu, nas mora izvajalec o tem obvestiti pred nastopom sprememb oz. v primeru spremembe lastništva in imenovanju nove odgovorne osebe, ob spremembi. Ravno tako je izvajalec dolžan BV v roku 7 dni obvestiti o vseh upravičenih reklamacijah/neskladnostih, ugotovljenih s strani kupca ali uradnega nadzora, vezanih na njegove certificirane ekološke proizvode.

15. REKLAMACIJA (PRITOŽBA ALI UGOVOR)

Izvajalec lahko poda pritožbo zoper izvedbo postopka certificiranja oziroma ugovor na odločitev BV. Reklamacijo (pritožbo ali ugovor) mora izvajalec podati v 15 dneh od nastanka razloga za reklamacijo oziroma od prejema odločitve ter jo posreduje v pisni obliki po pošti (priporočeno ali s povratnico) ali pa osebno dostavi na sedež BV. Reklamacijo obravnava in o njej odloča s strani BV imenovana komisija za obravnavanje reklamacij, ki poda odgovor (odgovor na reklamacijo) v roku 60 dni od prejema. Odločbo izda vodja certifikacijskega organa BV. Vsi člani omenjene komisije morajo biti neodvisni od predmeta reklamacije. Reklamacija ne zadrži izvršitve odločbe.

V primeru, da se izvajalec ne strinja z odločitvijo komisije za obravnavanje reklamacij, lahko sproži upravni spor na pristojnem sodišču. .

PRILOGA 1

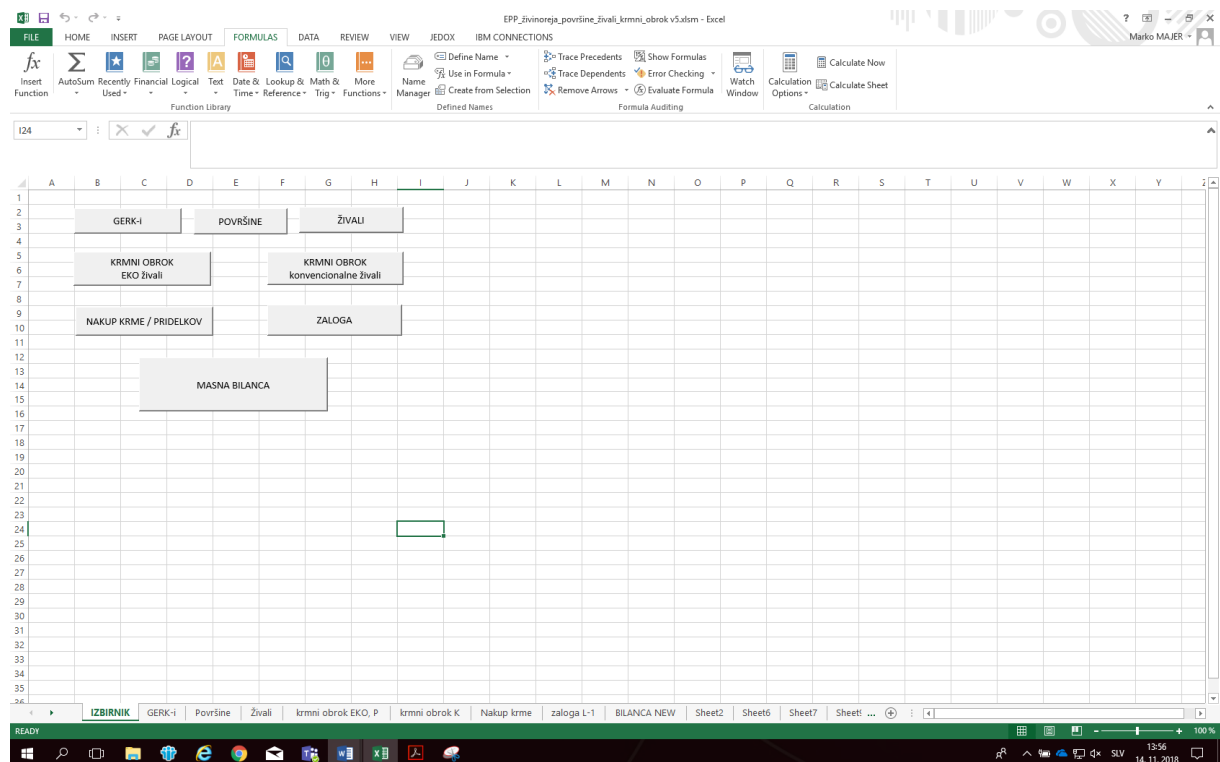
Navodila za vnos podatkov v dokument za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44).

V excel datoteko za izračun pregleda proizvodnje na ekološkem kmetijskem gospodarstvu (Pr SPA 11-44) izvajalec ekološke živinoreje vnese podatke o površinah, živalih in krmnih obrokih, ter podatke o morebitnem dokupu ekološke in konvencionalne hrane za živali. Dokument izvajalcu omogoča izračun zmožnosti pridelave ekoloških krmil na kmetijskem gospodarstvu. Izvajalci rastlinske proizvodnje v omenjeni dokument vnesejo samo podatke o površinah.

1) Zagon Excel dokumenta za izračun

Datoteko za izračun bo BV posredoval izvajalcu po e-pošti. V primeru, da izvajalec nima e-naslova oziroma dostopa do svetovnega spleta, bo referent posredoval dokument v fizični obliki, v katero bo lahko vnesel podatke o površinah, živalih, krmnih obrokih ter dokupu in stanju krmil. Izračun pregleda proizvodnje oz. zmožnosti pridelave ekoloških krmil na kmetijskem gospodarstvu, bo BV izvedel po prejemu podatkov (dokument za izračun - Pr SPA 11-44), katere izvajalec posreduje skupaj z izpolnjenim EKO poslovnim planom.

Priloženo datoteko izvajalec na svojo IT opremo (PC, laptop,...). Takoj po odprtju shranjene datoteke se bo odprla začetna stran oz List IZBIRNIK

V zaviku ZBIRNIK, so dane povezave do vseh rubrik/ tabel, v katere izvajalec vnese podatke o svoji proizvodnji.

2) Vnos podatkov o površinah

V zavihek GERKI-i izvajalec vnese podatke o vseh površinah (ID in velikost Gerka-a). Vnese vse površine (ekološke, konvencionalne, iz obdobja preusmerjanja).

GERK	ha
1780816	0,86
1780818	0,82
1780821	1,48
1780822	5,64
1787471	0,46
3143730	0,05
4719475	0,14
4898186	0,43
4971329	0,24
4971403	0,32
5215979	0,34
5215995	0,29
5481437	0,04
5851197	0,08
5851201	0,06
4898186	0,07
4898186	0,03

Prav tako mora izvajalec podatke o površinah vnesti v tabelo v zavihu »Površine«.

EPP	ha	status	ZAEKRNAT SAMO V PRVIH OVEH VNOSIH POVEZAVA Z LISTOM GERKI, da se avtomatizira vnosi; lahko tudi dodamo domača imena				pridelek 2019			dosevek/drugi proizvod			pridelek		tretji proizvod			
			2016	2017	2018	2019	t/ha	ton	uporaba	2019	proizvod	uporaba	t/ha	ton	2019	proizvod	uporaba	
1780816	0,86	EKO	pšenica	DTS	tritikala	travnik	Paša mlada	40,0	34,4	krma za živali	travnik	Seno, 1. odkos	pridelek	5,2	4,5			
1780818	0,82	EKO	oves	koruza	koruza	travnik	Travnna silaža, 1. odkos (m	32,0	26,2	pridelek	travnik	Seno, 1. odkos	pridelek	5,2	4,3			
1780821	1,48	EKO	travnik	travnik	travnik	travnik	Trava, 1. rast, srednja	5,2	7,7	krma za živali								
1780822	5,64	EKO				travnik	Travnna silaža, 1. odkos (m	32,0	180,5	krma za živali	travnik	Travnna silaža, 2. odkos (sred	krma za živali	32,0	180,5	travnik	Otava, sredn	krma za živali
1787471	0,46	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	2,4	krma za živali								
3143730	0,05	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	0,3	krma za živali								
4719475	0,14	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	0,7	krma za živali								
4898186	0,43	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	2,2	krma za živali								
4971329	0,24	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	1,2	krma za živali								
4971403	0,32	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	1,7									
5215979	0,34	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	1,8									
5215995	0,29	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	1,5									
5481437	0,04	EKO					Seno, 1. odkos	5,2	0,2									
5851197	0,08	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	0,4	krma za živali								
5851201	0,06	EKO				travnik	Seno, 1. odkos	5,2	0,3	krma za živali								
4898186	0,07	EKO					Seno, 1. odkos	5,2	0,4									
4898186	0,03	EKO				krompir	krompir	25,0	0,8	krma za živali								

V omenjeni tabelo bo izvajalec vnesel podatke za predvideno uporabo v prihajajočem letu pridelavo. V tabelo mora vnesti naslednje podatke:

d. V stolpcu K pod rubriko »uporaba« izvajalec izbere namen uporabe proizvoda iz določene pridelovalne površine (krma za živali, pridelek).

	I	J	K	L
pridelek 2019				
d	t/ha	ton	uporaba	2019
	40,0	34,4	krma za živali	travnik
odkos (n	32,0	26,2	krma za živali	travnik
rednja	5,2	7,7	krma za živali	
odkos (n	32,0	180,5	krma za živali	travnik
	5,2	2,4	krma za živali	

e. Zaradi različne in večkratne rabe na določenih pridelovalnih površinah (glavni posevki, dosevki, večkratna in različna raba travnih površin) lahko vnose ponovite.

pridelek 2019					dosevek/drugi proizvod			pridelek		t
2019	proizvod	t/ha	ton	uporaba	2019	proizvod	uporaba	t/ha	ton	2019
travnik	Paša mlada	40,0	34,4	krma za živali	travnik	Seno, 1. odkos	pridelek	5,2	4,5	
travnik	Travna silaža, 1. odkos (n	32,0	26,2	krma za živali	travnik	Seno, 1. odkos	pridelek	5,2	4,3	
travnik	Trava, 1. rast, srednja	5,2	7,7	krma za živali						
travnik	Travna silaža, 1. odkos (n	32,0	180,5	krma za živali	travnik	Travna silaža, 2. odkos (sred	krma za živali	32,0	180,5	travnik
travnik	Seno, 1. odkos	5,2	2,4	krma za živali						Ot.

3) Vnos podatkov o živalih na kmetijskem gospodarstvu

V zavihek »Živali« izvajalec vnese podatke o stanju živali na dan izpolnjevanja datoteke za izračun te o predvideni nabavi novih živalih in izhodu živali iz kmetijskega gospodarstvo v prihajajočem letu. V stolpcu A pod rubriko »vrsta živali« izbere željeno vrsto/ skupino ter vpiše podatek o številu živali omenjene vrste / skupine. Podatki o številu se vpisujejo ločeno glede na status živali (E, P, K). V tabeli za planiran dokup vpišite predviden mesec dokupa živali, v tabeli o predvideni prodaji živali pa okvirni mesec prodaje.

na IZBRINIK									
štrevilo									
vrsta živali	EKO	P	K	Skupno EKO	TOTAL	kg N /žival	kg N/leto		
Krave molznice	7			7	7	70,0	490,0		
Koze	17	0		17	17	10,5	178,5		
Prašičji pitanci	15			15	15	14,4	216,0		
Pujski	20	0		20	20	11,2	224,0		
Kokoši nesnice			40	0	40	0,4	16,8		
				0	0				
				0	0				
				0	0				
SKUPNO	59	0		59	99		1.125,3		
						ha	11,35		
						N/ha	99,1		

PLANIRAN DOKUP ŽIVALI TEKOM LETA									
štrevilo									
vrsta živali	kg N/žival	mesec nakupa	izetek P obdobja	EKO	P	K	Skupno EKO	TOTAL	
	#N/A	jan.19	#N/A				0	0	
	#N/A	maj.19	#N/A				0	0	
	#N/A	sep.19	#N/A				0	0	
	#N/A	mar.19	#N/A				0	0	
	#N/A	maj.19	#N/A				0	0	
	#N/A	mar.19	#N/A				0	0	
	#N/A	mar.19	#N/A				0	0	
	#N/A	apr.19	#N/A				0	0	
SKUPNO				0	0	0	0	0	

Vneše podatki v tem zavihku izvajalcu omogočajo preverjanje obremenitve kmetijskih površin z živali v smislu preračuna vnosa N na 1ha pridelovalne površine. Zgornja meja 170kgN/ha.

4) Vnos krmnih obrokov

Krmne obroku vnese izvajalec v 2 zavihkih in sicer za ekološke živali in živali v obdobju preusmerjanja v zavihkek »Krmni obroki EKO,P« in za konvencionalne živali v zavihkek »Krmni obroki K. Ob vstopu v zavihkek mora izvajalec najprej pritisniti na povezavo »PRITISNI ZA VNOS VRSTE ŽIVALI«. Ob pritisku,